

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Hungarológiai Tanulmányok Doktori Iskola, BBTE
1.4 Szakterület	filológia
1.5 Képzési szint	doktori képzés
1.6 Szak / Képesítés	filológiai doktorátus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LSD1102 A kommunikáció antropológiája							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Prof. Dr. Tanczos Vilmos / Dr. habil. Tóth Zsombor							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Prof. dr. Tanczos Vilmos / Dr. habil. Tóth Zsombor.							
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	2	2.6 Az értékelés módja	V	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	Szinteti záló Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám		melyből: 3.5 előadás		3.6 szeminárium	
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					
Konzultáció					
Vizsgák					
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám					
3.8 A félév össz-óraszám					
3.9 Kreditszám	10				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	–
4.2 Kompetenciabeli	–

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	- jelenlét (az előadásokon való részvétel) - infrastruktúra (terem, tábla, laptop, vetítő)
--	--

5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	- jelenlét (az előadásokon való részvétel) - infrastruktúra (terem, tábla, laptop, vetítő)
---	--

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C2.1: a különböző kulturális tények és jelenségek elemzéséhez szükséges alapfogalmak, elméletek és módszerek ismerete és alkalmazása C2.2: kulturális tények leírása és értelmezése többszemponútú kontextualizáción keresztül C2.3: szakspecifikus fogalmak és módszerek interdiszciplináris keretben való értelmezése C2.4: kulturális tények elemzésében érvényesíthető szempontok előnyeinek és hátrányainak felmérése megfelelő kritériumok alkalmazásával C3.1: a szaktudás átadásában (ti. annak ismertetésére, kifejtésére) legalkalmasabbnak vélt eljárások felismerése, valamint alkalmazásuk sajátosságainak és következményeinek tudatosítása C4.1: a néprajzi alapfogalmak, módszerek és elméletek (be)azonosítása, illetve meghatározása C4.2: a néprajzi irányzatok és módszerek fontosságának felismerése, sajátosságainak beazonosítása a kultúrakutatás tudománytörténeti kontextusában
Általános kompetenciák	CT1: A szakmai feladatok kijelölt határidőn belüli hatékony és felelősségteljes teljesítése/megvalósítása a tudományos tevékenység etikai elveinek tiszteletben tartásával és a szakszerű hivatkozás szabályainak szigorú alkalmazásával (gyakorlati jellegű tevékenységek során a magyar népi kultúra különböző területein fellelhető, gyűjthető és értelmezhető jelenségek áttekintése; lehetséges kutatási témák körvonalazása és módszertani megközelíthetőségének megvitatása). CT2: csoporton belüli, illetve személyközi (interperszonális) kommunikációs készségek fejlesztése és a csoportmunka keretében felvállalható szerepek kialakítása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a vallásos kommunikáció antropológiájának elméleti kérdéseivel és fontos kultúrtörténeti formáival a kezdetektől napjainkig.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	- a szakterminológia és különböző elméletek, irányzatok ismertetése, a rájuk vonatkozó tudnivalók elsajátíttatása - a vallásos kommunikáció elemzésével foglalkozó elméletek és módszerani irányzatok áttekintése, valamint a metodológiai alkalmazhatóság szemléltetése - lehetséges kutatási témák felismertetése, beazonosítása és módszertani megközelíthetőségének megvitatása - tanulmányírás és recenzió-készítés

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. téma Bevezetés. A vallásos kommunikáció és médiumai	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
2. téma A platoni képfelfogás. A keresztény neoplatonizmus.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
3. téma	frontális előadás	

A vallásos kommunikáció 1. A szó	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
4. téma A vallásos kommunikáció 2. Az írás	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
5. téma A vallásos kommunikáció 3. Divináció, látomás, csoda	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
6. téma A vallásos kommunikáció 4. A rituális kommunikáció.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
II. modul (dr. habil. Tóth Zsombor) modul címe: A vallási tapasztalat történeti antropológiája rövid leírása: A modul az ún. megélt vallási tapasztalat (lived experience) komplex vizsgálatát mutatja be, egyenként reflektálva azokra a konkrét módszertani lehetőségekre, amelyeket a kulturális- és a történeti antropológia proponál 1. téma Bevezetés: az antropológiai tudás létrejötte, a szinkrón és diakrón nézetek dialektikája.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
2. téma Kontextus és kontextualizáció 1 : a történetiség (diakrón nézet) tolmácsolása mint <i>translatio</i>	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
3. téma Kontextus és kontextualizáció 2 : kulturális másság értelmezése és a bennszülötti nézőpont problémája	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
4. téma A terep fogalma és funkciói: a lehetséges applikációk mérlegelése	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
5. téma Médium és mediálás: az írás és olvasás antropológiája	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
6. téma Összegzés: a vallási tapasztalat mint megélt tapasztalat értelmezése a kulturális- és történeti antropológia módszertanai felől	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés	
Könyvvézet • 1. modul:		

- Arasse, Daniel: *Ars memoriae és vizuális szimbólumok: a képzelet kritikája és a reneszánsz vége*. In: Dr. József László (szerk.): *Az ikonológia elmélete*. Szeged, 1997. 115–156.
- Duby, Georges: *A katedrálisok kora. Művészet és társadalom. 980–1420*. Budapest, Corvin Kiadó, 2003.
- Keszeg Vilmos–Peti Lehel–Pócs Éva: *Álmok és látomások a 20–21. századból*. Szöveggyűjtemény. I. kötet. L'Harmattan – PTE Néprajz–Kulturális Antropológia Tanszék, 2009.
- Ong, Walter: *Szóbeliség és írásbeliség*. Budapest, Gondolat, 2010.
- Platón: Phaidrosz. In: *Válogatott művei*. Budapest, Európa Könyvkiadó, 1983. 495–567.
- Pócs Éva (szerk.): *Test, lélek, szellemek és természetfeletti kommunikáció*. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Budapest, 2015.
- Szőnyi György Endre: *Pictura & Scriptura*. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, 2004. 53–74.; 203–227.
- Turner, Victor: *A rituális folyamat: struktúra és antistruktúra*. Budapest, Osiris Kiadó, 2002.
- Waal Malefijt, Annemarie de: *Religious Communication*. In: Religion and Culture. An Introduction to Anthropology of Religion. Waveland Press, USA, 1989. 196–227.

2. modul szakirodalmi:

- Alan Macfarlane, *The Family Life of Ralph Josselin: A Seventeenth Century Clergyman - An Essay in Historical Anthropology*, Cambridge University Press, 1970.
- Kirin Narayan, How native is a “Native” Anthropologist, *American Anthropologist*, 95(1993), 671–686.
- Sewell Jr., H. William, „Geertz, Cultural Systems, and History: from Synchrony to Transformation.” *Representations* 3(1997) 35–55.
- Sebők Marcell (szerk.), *Történeti antropológia. Módszertani írások és esettanulmányok*. (Budapest, Replika Kör, 2000Ö).
- Biczó Gábor és Kiss Noémi (szerk.), *Antropológia és irodalom. Egy új paradigma útkeresése*. (Debrecen: Csokonai Kiadó, 2003).
- BÓDY Zsombor, Ö. KOVÁCS József (szerk.), *Bevezetés a társadalomtörténetbe* (Budapest: Osiris Kiadó, 2003).
- Allaine Cerwonka, Liisa H. Malkki, *Improvising Theory: Process and Temporality in Ethnographic Fieldwork*, (Chicago: University of Chicago Press, 2007).
- Szijártó M. István, *A történész mikroszkópja. A mikrotörténelem elmélete és gyakorlata* (Budapest: L'Harmattan: 2014).
- Móré Tünde és Tasi Réka, (szerk.), *Interkonfesszionális és irodalom a kora újkorban*. Reciti konferenciakötetek 8. Budapest: reciti, 2020.
- Gesztelyi Hermina és Móré Tünde, (szerk.), *A kora újkori női diskurzus lehetőségei. Női tapasztalat a hosszú reformáció kontextusában*. Reciti konferenciakötetek 24. Budapest: reciti, 2023.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. téma A szemináriumi témakörök, olvasmányok ismertetése, a gyakorlati tennivalók/feladatok megbeszélése. Könyvészet és kézikönyvek.	interpretatív magyarázat	- Minden hallgató tart egy saját szemináriumot (kb. 45 perc a beszélgetéssel együtt) saját maga által választott témából.
2. téma A platóni képfelfogás. A keresztény neoplatonizmus. A ferences szellem. A gótika.	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
3. téma A középkori bestiáriumiak. A középkor térképei. Ördöggépek a középkorban	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
4. téma	kiselőadás	

A középkor eszkatologikus időfelfogása. A paradicsom és a pokol. A földi paradicsom képei	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	Kolozsvár, RO-400202 Tel./Fax: 0264-432417 hungarologia.lett@ubbcluj.ro https://hdi.ubbcluj.ro
5. téma A 18. századi erdélyi protestáns templomok kazettás mennyezetei. A bukovinai kolostorok ikonográfiai ábrázolásai. A máramarosi román fatemplomok képei.	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés	
6. téma A romantika képszemlélete. A romantikus giccs.	kiselőadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés és megbeszélés online	
II. modul 1. téma A szemináriumi témakörök, olvasmányok ismertetése, gyakorlati tennivalók/feladatok megbeszélése.	Szoros szövegértelmezés, megbeszélés, értékelés, módszertani kérdések beazonosítása, az applikációk mérlegelése.	Minden hallgató elolvassa a szemináriumi olvasmányokat, illetve a záró workshopon 10 percben vázolja az értekezése módszertani fejezettervét.
2. téma Az értelmezés hatalma, egy kora újkori bibliaolvasat tanulságai: GINZBURG, Carlo, <i>A sajt és a kukacok. Egy 16. századi molnár világképe</i> , (Budapest: Gondolat, 1991).	Szoros szövegértelmezés, megbeszélés, értékelés, módszertani kérdések beazonosítása, az applikációk mérlegelése.	
3. téma Konverzió és narráció, vallomás és fikcionalizáció: Jean-Claude SCHMITT, <i>A zsidó Hermann megtérése – Önéletírás, történelem és fikció</i> (Budapest: L'Harmattan, 2013).	Szoros szövegértelmezés, megbeszélés, értékelés, módszertani kérdések beazonosítása, az applikációk mérlegelése.	
4. téma A vallásosság disszimulációja és a kora újkori női diskurzus: BROWN, Judit C., <i>Szemérmetlen cselekedetek. Egy leszbikus apáca élete a reneszánsz Itáliában</i> (Budapest: Osiris, 2001).	Szoros szövegértelmezés, megbeszélés, értékelés, módszertani kérdések beazonosítása, az applikációk mérlegelése	
5. téma A kereszténység és másság: A kulturális elfogultságtól a vallási előítéletig. KENDE Tamás, <i>Vérvád. Egy előítélet működése az újkori Közép- és Kelet-Európában</i> , (Budapest: Osiris, 1995).	Szoros szövegértelmezés, megbeszélés, értékelés, módszertani kérdések beazonosítása, az applikációk mérlegelése	
6. téma	Workshop: előadások és hozzászólások, szakmai vita.	

Bölcsészettudományi Kar
Facultatea de Litere
Faculty of Letters
Horea út 31. sz.

Workshop: Antropológia és történelem – történeti antropológia: az alkalmazás lehetőségei, a résztvevők módszertani prezentációi		Horea út 31. sz. Kolozsvár, RO-400202 Tel./Fax: 0264-432417 hungarologia.lett@ubbcluj.ro https://hdi.ubbcluj.ro
Könyvészet Az egyes témakörökhöz megjelölt szakirodalmi tételek minden résztvevő számára <i>kötelező szakirodalom</i> , ezek ismerete a részvétel és a vizsgajegy megszerzésének a feltétele.		

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően a doktori iskola együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp az erdélyi múzeumokkal és a Kriza János Néprajzi Társasággal.
- A tantárgy tartalmilag összhangban van mind az érvényben lévő hazai tanrend tanegységeivel, mind a magyar és nemzetközi felsőoktatási intézményekben oktatott (azonos vagy hasonló) tanegységekkel
- a tantárgy tartalma a nemzetközi és a magyar néprajzi és nyelvészeti szakirodalom klasszikus és kortárs kézikönyveire, forráskiadványaira és periodikáira egyaránt alapoz
- a tanegységért felelős egyetemi oktatókat az érintett tudományterületek szakembereként tartják számon (l. tudományos cím, publikációs lista, hazai és nemzetközi konferenciaszereplés)

10. Értékelés

[illegible]

10.5 Szeminárium	1. modul • aktív jelenlét • munkavégzés, magatartás • önállóság • együttműködés • hatékonyság • a kijelölt írásbeli feladatok elvégzése (szerkezet, tartalom, szakirodalmi hivatkozás) 2. modul: Minden hallgató elolvassa a szemináriumi olvasmányokat, részt vesz ezek megbeszélésén, illetve a záró workshopon 10 percen belül vázolja az értekezés módszertani fejezetét	- Szeminárium vezetés és 50% szemináriumi dolgozat (7-8 oldal = 15 000 N) bemutatása. • 1 szemináriumi téma és olvasmány bemutatása • A záró workshopon 10 perce prezentáció az értekezés módszertani fejezetéről, hozzászólás a többi prezentációhoz.	50%
10.6 Minimális követelmények			
• a kurzus alapfogalmainak ismerete és adekvát használata • a kurzus témaköreinek alapvető szakirodalmában való tájékozottság • a vállalt szemináriumi téma bemutatása, a kérdés szakirodalmában való tájékozottság • a szemináriumi dolgozat elkészítése és határidőre történő elküldése			

A kitöltés időpontja	Az előadásért felelős tanár aláírása	A szemináriumért felelős tanár aláírása
2025. szeptember 1.		